

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/13/2024
Identifikačné číslo spisu:	8221200630
Dátum vydania rozhodnutia:	23.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8221200630.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ Z. R., nar. XX. XX. XXXX, E. XXX, a 2/ F. R., rod. Č., nar. XX. XX. XXXX, E. XXX, zastúpení JUDr. Vladimírom Pochom, Bardejov, Hviezdoslavova 3, proti žalovaným: 1/ J. A., nar. XX. XX. XXXX, E. XXX, a 2/ H. A., rod. Y., nar. XX. XX. XXXX, E. XXX, obaja právne zastúpení advokátskou kanceláriou: LENGVARSKÝ, s.r.o., Vranov nad Topľou, Dobrianskeho 1651, IČO: 53 859 821, o uloženie povinností a o zaplatenie 1.919,98 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 9C/10/2021, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 14. septembra 2023 sp. zn. 12Co/37/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) v rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 9C/10/2021-194 z 30. 09. 2022 výrokom I. zastavil konanie v časti uloženia povinnosti žalovaným upraviť presahujúce vetvy živého plota vysadeného na ich nehnuteľnostiach tak, aby nedochádzalo k ich presahu na nehnuteľnosti žalobcov a k poškodzovaniu pletivového plota jestvujúceho medzi parcelami strán sporu; výrokom II. žalobu vo zvyšnej časti zamietol a III. súvisiacim výrokom o trovách konania rozhodol tak, že ich plnou náhradou solidárne zaviazal žalobcov 1/ a 2/.

1.1. Právne odôvodňujúc svoje rozhodnutie poukazom na ustanovenia čl. 5 CSP, § 137 písm. a) a b) CSP, § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), § 123 OZ, § 124 OZ, § 126 ods. 1, § 127 ods. 1 a 3 OZ, § 415 OZ, § 417 ods. 1 a 2 OZ, § 420 ods. 1 a 3 OZ, § 441 OZ, § 442 ods. 1 a 3 OZ a vecne tým, že nárok ktorého sa žalobcovia podanou žalobou na plnenie domáhajú voči žalovaným, po jeho čiastočnom späťvzatí v rozsahu zastavenia konania podľa výroku I. tohto rozhodnutia, možno rozdeliť do piatich celkov a to jednako sa domáhajú, aby (i) žalovaní zabezpečili odvodnenie spevnených plôch postavených na nehnuteľnostiach žalovaných tak, aby nedochádzalo ku škode na nehnuteľnostiach žalobcov; (ii) aby žalovaní vyhotovili oplatenie s betónovými tvárniciami medzi nehnuteľnosťami žalobcov a susediacimi nehnuteľnosťami žalovaných; aby (iii) žalovaní pred

výstavbou plotu a pred vykonaním odvodnenia spevnených plôch podľa prvých dvoch bodov, zabezpečili vytýčenie hranice medzi nehnuteľnosťami žalobcov a susediacimi nehnuteľnosťami žalovaných; aby (iv) žalovaní upravili kamenivo umiestnené na nehnuteľnostiach žalovaných za pletivovým plotom žalobcov tak, aby nedochádzalo k jeho presahu na nehnuteľnosti žalobcov a k poškodzovaniu ich pletivového plotu a napokon (v) sa žalobcovia domáhajú, aby im žalovaní zaplatili na ich dome vzniknutú škodu v sume 1.919,98 eur s príslušenstvom, ktorá škoda mala byť žalobcom spôsobená zatekaním vody zo spevnených plôch žalovaných. Skôr než by sa okresný súd zaoberal jednotlivými žalobnými nárokmi žalobcov, je nevyhnutným uviesť, že v konaní vykonanom dokazovaním bolo preukázaným a nesporným, že žalobcovia sú skutočne bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností evidovaných pre katastrálne územie E. na LV XXX a žalovaní sú bezpodielovými spoluvlastníkmi bezprostredne s nehnuteľnosťami žalobcov susediacich nehnuteľností, evidovaných pre katastrálne územie E. na LV XXX a LV XXX.

1.2. Pokiaľ ide o prvý z nárokov žalobcov a to, aby žalovaní zabezpečili odvodnenie na ich nehnuteľnostiach postavenej spevnenej plochy tak, aby nedochádzalo ku škode na nehnuteľnostiach žalobcov, okresný súd mal za to, že za existencie daného, dokazovaním preukázaného, skutkového stavu, kedy stavba spevnenej plochy žalovaných zo zámkovej dlažby, bola dodatočne povolená stavebným úradom, ako aj jemu nadriadeným správnym stavebným úradom a to v súlade s projektovou dokumentáciou vypracovanou autorizovaným Ing. Stašom, ktorá projektová dokumentácia obsahuje aj navrhované odborné opatrenia týkajúce sa odvodnenia tejto spevnenej plochy, tak predmet sporu v tomto bode nie je aktuálnym, resp. trvá alebo bude trvať iba do doby kedy žalobcovia neposkytnú žalovaným potrebnú a nevyhnutnú súčinnosť k tomu, aby toto už žalovanými započaté odvodnenie spevnenej plochy mohli žalovaní aj dokončiť, v čom im bránia práve žalobcovia. Vzhľadom na uvedené závery tak okresný súd uzavrel, že žalobná žiadosť žalobcov v časti, aby žalovaní vykonali odvodnenie ich spevnenej plochy tak, aby nebol poškodzovaný majetok žalobcov (k príčinnej súvislosti k poškodeniu domu žalobcov, viď ďalej), za danosti skutkového stavu, kedy toto odvodnenie žalovaní v súlade s projektovou dokumentáciou vykonali, dokonca pred podaním žaloby, avšak k jeho dokončeniu abscentuje aj súčinnosť žalobcov (ako to konštatoval už aj krajský súd, viď vyššie), je neopodstatnenou a javí sa ako zjavné zneužitie práva žalobcami v zmysle cit. prvej vety čl. 5 CSP, keďže žalobcovia síce majú samozrejme a nepopierateľne právo na ochranu svojho vlastníctva, avšak nie za situácie, kedy k stavu jeho poškodzovania prispievajú aj sami žalobcovia svojím postojom, bez toho, aby prax a život overili, či žalovanými realizované odvodnenie, samozrejme po jeho kompletnom dokončení v zmysle projektovej dokumentácie, je alebo nie je účinným a či zo strany žalovaných či aj žalobcov bude alebo nebude nevyhnutným vykonať ešte ďalšie opatrenia na zabránenie šíreniu sa žalobcom už vzniknutej škody, samozrejme za predpokladu preukázania existencie príčinnej súvislosti medzi stekaním vody zo spevnenej plochy žalovaných a škodou na dome žalobcov. Z uvedených dôvodov, sa za daného skutkového stavu, žalobná žiadosť žalobcov v jej prvom nároku javí nie len nedôvodnou, ale aj predčasnou, preto ju okresný súd v tejto časti zamietol.

1.3. Pokiaľ ide o druhý nárok žalobnej žiadosti žalobcov, ktorým sa žalobcovia domáhali, aby žalovaní medzi svojimi nehnuteľnosťami a susediacimi nehnuteľnosťami žalobcov vybudovali oplotenie s betónovými tvárniciami, tak podľa okresného súdu v tejto časti žalobcovia svoju žalobnú žiadosť adekvátne neodôvodnili a to ani vo vzťahu k potrebe vybudovania akéhokoľvek oplotenia ako takého a ani vo vzťahu k ich žiadosti, žeby toto oplotenie malo byť explicitne z betónových tvární a napokon ani v smere z akého dôvodu by táto povinnosť mala byť uložená žalovaným. Oplotene alebo plot je stavebný prvok, ktorý slúži na oddelenie majetku dvoch majiteľov, ktorý majetok sa nachádza na jeho (rozumej plotu) oboch stranách, takže z hľadiska tejto funkcie, plot slúži obidvom susedom rovnako, čo však automaticky neznamená, žeby tento plot musel byť nevyhnutne medzi susedmi aj vybudovaný, ak sa susedia o hranicu nesporia alebo ak vyslovene nepotrebujú svoje majetky oddeľovať. V danom prípade na strane vzdialenejšej od miestnej komunikácie sú parcely žalobcov na jednej strane a parcely žalovaných na strane druhej, oddelené podľa geodetického zamerania samotnými žalobcami postaveným pletivovým plotom, ktorý sa končí na úrovni, z čelného uhla pohľadu, ľavého zadného rohu domu žalobcov, pričom od tohto rohu popri pokračujúcej celej bočnej stene domu žalobcov nie je žiadny plot postavený a v podstate funkciu plotu, resp. akéhosi oddelenia majetku žalobcov a žalovaných plní v tejto časti práve táto bočná stena domu žalobcov a na úrovni cca 1 až 2 metrov pred ukončením tejto bočnej steny domu žalobcov, je zasa žalovanými postavený murovaný plot, ktorý zasa oddeľuje majetok

žalobcov a žalovaných až smerom k miestnej verejnej komunikácii.

1.4. Vzhľadom k uvedenému tak možno sumarizovať, že majetok žalobcov na jednej strane a majetok žalovaných na strane druhej je oddelený kombinovaným spôsobom a to v časti žalobcami vybudovaným pletivovým plotom, v časti žalovanými vybudovaným murovaným plotom a vo zvyšnej časti nachádzajúcej sa v oblasti pozdĺž bočnej steny domu žalobcov nie je postavený žiadny plot, pričom priestor pozdĺž tejto bočnej steny domu žalobcov, ktorý je v šírke 0,97 - 1,39 m [po odpočítaní 0,20 m, čo je podľa rozhodnutia stavebného úradu z 30. 09. 2020, šírka odsadenia spevnenej plochy žalovaných od hraničnej čiary, od 1,17 - 1,59 m, čo je šírka odsadenia spevnenej plochy od domu žalobcov, pozn.], keďže vo vzťahu k hraničnej čiare je dom žalobcov postavený šikmo (viď zameranie v geodetickej mapke katastrálneho úradu, pozn.), tento priestor je vo vlastníctve žalobcov a žalovaní ho preto nevyužívajú, avšak keďže žalovaní nemajú za potrebné oddelovať tento priestor kvôli existujúcej akejsi prirodzenej hranici, vytvorenej medzi nimi a žalobcami v tejto časti práve bočnou stenou domu žalobcov, pričom sa o tento priestor žalovaní ani nesporia, tak podľa okresného súd im ani nie je možné ukladať povinnosť požadovanú žalobcami, aby v tejto časti žalovaní postavili plot, pretože títo ho nepovažujú za potrebný na oddelenie svojho majetku od majetku žalobcov, hranicu medzi ktorým nepovažujú za spornú a vybudovanie tohto plotu by bolo predovšetkým v záujme žalobcov, aby si v prípade záujmu tento im nepochybne patriaci priestor o šírke 0,97 - 1,39 m od ich domu sami prihradili k svojmu domu. Okrem toho, žalobcovia touto požiadavkou zrejme nezobrali v zreteľ, že postavením betónového plotu v tomto mieste, t. j. pozdĺž bočnej steny ich domu, tak ak to sami požadujú, by došlo k absolútnemu zatieneniu ich troch suterénnych okien, ktoré sa nachádzajú práve na tejto bočnej stene ich domu. Napokon nikomu nie je možné ukladať povinnosť nad zákon, ako nakladať so svojim majetkom, preto aj v teoretickom prípade zistenia potreby (ktorá v danom prípade zistená nebola), uloženia žalovaným povinnosti postaviť plot, by okresný súd ani nemohol prikázať žalovaným, aby zo svojho majetku vynaložili finančné prostriedky práve na betónový plot, pretože iba oni sami by sa mohli a mali rozhodnúť, akú sumu by boli ochotní do plotu zo svojho majetku investovať a teda z čoho by ho postavili. Ak by táto požiadavka žalobcov na postavenie betónového plotu, mala znamenať potrebu postavenia bariéry pred prenikaním vody zo spevnenej plochy žalovaných na parcelu a do domu žalobcov, tak táto neobstojí už aj vzhľadom k dôvodom uvedeným vyššie ohľadne prvého bodu žalobnej žiadosti, pretože je tu situácia, kedy jednako za tohto skutkového stavu kedy nie je dokončené odvodnenie spevnenej plochy žalovaných podľa stavebnej dokumentácie a to práve z dôvodu nesúhlasného postoja žalobcov, nie je zrejým, či tento odborne spôsobilou osobou (Ing. Y.) navrhovaný spôsob bude vôbec funkčným a účinným a jednako z dôvodu nepreukázania príčinnej súvislosti (viď ďalej) medzi podmočením domu žalobcov a spevnenou plochou žalovaných tak, aby bolo nutným uložiť žalovaným vykonať ďalšie potrebné opatrenia na zabránenie prípadného (doposiaľ nepreukázaného) negatívneho vplyvu ich spevnenej plochy na majetok žalobcov, nehovoriac o tom, že postavenie murovaného plotu samo o sebe ešte nemusí znamenať, že tento bude spĺňať žalobcami požadovanú funkciu, keďže voda má prirodzenú schopnosť presiakat' skrz zemský povrch a to aj popod základ murovaného plotu, takže v tomto smere by bolo nevyhnutným aj technické posúdenie vhodnosti takéhoto riešenia, na ktoré odborné posúdenie nemá okresný súd kompetenciu a táto je zverená stavebnému úradu. Okresný súd totižto upozornil, že vyhovením tomuto bodu žalobnej žiadosti žalobcov, by okresný súd absolútne neprijateľným spôsobom zasiahol do kompetencie zverenej zákonom výlučne stavebnému úradu, ktorý jediný po odbornom zhodnotení podmienok akejkoľvek stavby (aj plotu ako drobnej stavby), je oprávnený povoliť realizáciu stavby (v danom prípade plotu) a z hľadiska jej účelu určiť podmienky jej realizácie (napr. jej umiestnenie, spôsob stavby, stavebný materiál a pod.) Uvedené východiská boli podkladom, na základe ktorých okresný súd žalobu žalobcov aj v tomto druhom bode, ako nedôvodnú a predčasnú zamietol.

1.5. Okresný súd sa zaoberal aj preskúmaním dôvodnosti tretieho bodu žalobnej žiadosti žalobcov, ktorým sa žalobcovia domáhali, aby žalovaní pred výstavbou plotu a pred vykonaním odvodnenia spevnených plôch podľa predchádzajúcich dvoch bodov žaloby, zabezpečili ešte vytýčenie hranice medzi nehnuteľnosťami žalobcov a susediacimi nehnuteľnosťami žalovaných. V tomto smere však žalobcovia žiadnymi skutočnosťami neodôvodnili spornosť hranice medzi nimi a žalovanými, navyše sami žalobcovia nepopreli tvrdenie žalovaných, že podľa v minulosti vykonaného geodetického zamerania tejto hranice, sami žalobcovia postavili stále existujúci pletivový plot, ktorým túto hranicu rešpektovali, t. j. inými slovami, geodetické zameranie hranice medzi žalobcami a žalovanými už bolo v

minulosti vykonané a žalovanými ani žalobcami nebolo a nie je rozporované, a žalobcovia podľa tohto zamerania postavili pletivový plot. Ak by totižto žalobcovia spochybňovali hranicu so žalovanými ako takú znamenalo by to, že spochybňujú nimi samotnými na tejto hranici zriadený pletivový plot. Ak by aj teoreticky žalobcovia boli toho názoru (aj keď vyslovene to netvrdia, pozn.), že pochybný je okrem pletivového plota iba ďalší priebeh tejto hranice, tak jej priebeh je možné „odpichnutím sa“ od, podľa žalobcov, nesporného pletivového plota, overiť podľa zamerania vo verejne dostupnej geodetickej mapke katastrálneho úradu, podľa ktorého parcela žalobcov CKN 100/6 a parcela žalovaných CKN 100/7 sú identickej šírky 16 m a aj dĺžky 30 m, takže od 30 m dlhej hranice sú parcely žalobcov a žalovaných od nej na každú stranu široké každá presne 16 m, pričom dom žalobcov je v jeho prednom ľavom rohu od tejto hranice vzdialený 1 m a zadný ľavý roh domu žalobcov je od hranice vzdialený 2 m (dom žalobcov je vo vzťahu k hranici postavený šikmo) a dom žalovaných vo vzťahu k hranici vo všetkých jeho bodoch nachádzajúcich sa najbližšie k hranici, je vzdialený 4 m. Tak či onak, z okolností tvrdených žalobcami sa javí, že zameranie hranice žalobcovia požadujú iba ako keby preventívne „keby niečo“, aby drenážna rúra (v jej nedokončenej časti), ktorú v zmysle projektovej dokumentácie chcú žalovaní položiť, „náhodou“ nezasahovala do nehnuteľnosti žalobcov, čo by, ako už bolo uvedené v prvom bode, mohlo žalobcom podľa ich tvrdenia brániť pri budúcej možnej výstavbe plota, výstavba ktorého však, ako to už okresný súd odôvodnil v prvom bode, v zúženom priestore, kde zmienená nedokončená drenážna rúra aktuálne ústi, medzi domom žalobcov, ktorý je v tomto bode od hranice vzdialený iba 1 m a už teraz sa tam nachádzajúcim murovaným plotom žalovaných, je iba obtiažne predstaviteľná, navyše ak sa v tomto priestore už nachádza plynová rúra žalobcov, pričom v inom ako tomto zúženom priestore pri ľavom prednom rohu domu žalobcov by drenážna rúra priemeru 160 mm do parcely žalobcov nemohla zasiahnuť, pretože by mala byť uložená pozdĺž spevnenej plochy žalovaných, ktorá plocha je podľa rozhodnutia stavebného úradu od hranice odsadená 200 mm. Napokon žalobcovia v žalobe netvrdia a ani nepreukazujú, žeby žalovaní akokoľvek už zasiahli do ich parciel, takže v tej spojitosti tu niet sporu, ktorý by bolo potrebné riešiť rozhodnutím súdu a žalobcovia neuvádzajú ani to, žeby im hrozila vážna škoda alebo vážne ohrozenie, na odvrátenie ktorej/ktorého by mal súd zakročiť, keďže žalovaní konajú alebo by mali konať (opak žalobcami preukázaný nebol), v súlade so schváleným postupom stavebným úradom po ním vykonanom miestnom zisťovaní. V uvedenej súvislosti okresný súd podotkol, že ak sa žalobcovia, napriek tomu, že žalovaní konajú v súlade s rozhodnutím stavebného úradu, domnievajú, že tomu tak nie je a že žalovaní sa od tohto rozhodnutia odchýlili alebo že im napriek tomu hrozí ujma, žalobcovia sa aj sami môžu správať preventívne a na verifikovanie (potvrdenie) si svojho podozrenia si aj sami môžu nechať hranicu zmerať a v prípade potvrdenia si svojho podozrenia, domáhať sa od žalovaných zjednanie nápravy a náhrady jeho nákladov. Taktiež aj krajský súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. 9Co/15/2021 z 29. 04. 2021, ktorým rozhodoval o odvolaní proti tomuto sporu predchádzajúcemu vydanému neodkladnému opatreniu č. k. 8C/70/2020-28 z 19. 01. 2021, tiež uviedol cit. „Zároveň je odvolací súd toho názoru, že žalobcom nič nebráni v tom, aby sami zabezpečili vytýčenie hranice geodetom medzi parcelami č. 100/7, 100/15, 109 a susediacimi parcelami č. 100/6, 100/14, nakoľko je to prioritne v ich záujme.“ Vzhľadom na, za tejto skutkovej situácie, absentujúci spor ohľadne narušenia hranice žalovanými, ktorý spor by mal okresný súd rozhodnúť, ako aj vzhľadom na absentujúce preukázanie vážneho ohrozenia žalobcov alebo im hroziacej závažnej ujmy konaním žalovaných, ktoré konanie žalovaných by malo byť v súlade s rozhodnutím stavebného úradu a ktorej nateraz nepreukázanej ujme alebo nateraz nepreukázanému ohrozeniu, by mal okresný súd zabrániť, okresný súd žalobu žalobcov aj v tomto jej bode zamietol.

1.6. Podľa okresného súdu bol nedôvodným aj štvrtý bod žalobnej žiadosti žalobcov, ktorým sa domáhali, aby žalovaní upravili kamenivo umiestnené na nehnuteľnostiach žalovaných za pletivovým plotom žalobcov tak, aby nedochádzalo k jeho presahu na nehnuteľnosti žalobcov a k poškodzovaniu ich pletivového plota. Súdna ochrana vlastníckeho práva voči výkonu vlastníckych práv susedného vlastníka v uvedenom prípade spadá pod právny režim cit. § 127 ods. 1 OZ, za predpokladu, že jeden zo susedov vykonáva svoje vlastnícke právo spôsobom, ktorý nad mieru primeranú pomerom obťažuje alebo vážne ohrozuje výkon práv susedného vlastníka pri užívaní alebo pri výkone jeho vlastníckych práv. Inými slovami v danom prípade, predpokladom pre aplikáciu cit. § 127 ods. 1 OZ je, aby výkon vlastníckeho práva jedného zo susediacich vlastníkov, rušil druhého suseda, avšak nie iba na bežnej alebo obvyklej úrovni, ale až nad „mieru primeranú pomerom“ alebo, aby ho „vážne“ ohrozoval vo výkone jeho vlastníckych práv. Z vykonaného dokazovania a to tak zo žalobcami (čl. 37 spisu), ako aj zo žalovanými

(čl. 89 spisu) predloženej fotodokumentácie je zrejším, že na úrovni žalobcami vybudovaného pletivového plota, je na tomto plote zo strany parcely žalovaných upevnená geotextília a na zemi za týmto plotom na parcele žalovaných je do výšky cca 15 cm v lôžku vytvorené z tejto geotextílie vysypané ozdobné kamenivo, ktoré miernym prirodzeným tlakom pri zemi odtlačilo pletivový plot žalobcov v jednom mieste o dĺžke cca 20 cm, o cca 8 cm od hranice smerom k parcele žalobcov, pričom zvyšok pletivového plota je pri kolmom pohľade naň neporušený a bez akýchkoľvek vydutín smerom k parcele žalobcov. Vzhľadom na uvedený skutkový stav, okresný súd konštatoval, že uvedený výkon vlastníckeho práva žalovanými, so zohľadnením všeobecných zásad morálky a spravodlivosti, nie je možné hodnotiť, ani ako konanie, ktoré by až „nad mieru primeranú pomerom“ obťažovalo žalobcov, pretože žalovaní dokonca, aby zabránili prípadnému prieniku kameniva cez pletivo na stranu žalobcov, učinili aj preventívne opatrenia spočívajúce v inštalácii geotextílie jednako na pletivový plot a jednako aj na vystlanie lôžka pod kamenivo a toto ich správanie ani nijako vážne neohrozuje ani neobmedzuje žalobcov vo výkone ich vlastníckeho práva k ich parcele, t. j. odtlačenie plota iba o cca 8 cm od hranice iba v jeho prízemnej časti, a to iba v časti o dĺžke cca 20 cm je možné ľahko napraviť jeho spätným zatlačením rukou smerom k parcele žalovaných a taktiež prehodením pár (cca 6) prepadnutých kamienkov do trávy na stranu žalovaných a tento stav v žiadnom prípade nijako „vážne“ neznehodnocuje parcelu CKN 100/6 žalobcov, ani im nijako vážne nebráni v jej užívaní ako trávnej plochy. Vzhľadom k uvedenému, aj pri aplikácii čl. 5 CSP, podľa ktorého zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu, okresný súd žalobu žalobcov aj v tomto štvrtom nároku zamietol.

1.7. Posledným piatym žalobcami uplatneným nárokom, bol nárok na náhradu škody, ktorá im mala byť spôsobená v sume 1.919,98 eur s 5 % úrokom z omeškania, pozostávajúcej jednako z nákladov v sume 1.719,98 eur, ktoré podľa odborného vyjadrenia Ing. J. S., znalca v odbore stavebníctvo č. 96/2020 z 19. 10. 2020 by mali byť vynaložené na opravu rodinného domu žalobcov v rozsahu odstránenia jeho podmočenia a sadania rohu domu a zo sumy 200 eur, ktorú sumu žalobcovi vynaložili za vypracovanie tohto odborného vyjadrenia. V danom konkrétnom prípade je podľa tvrdení žalobcov, zodpovednostný právny vzťah žalovaných (ďalej tiež aj len „škodcovia“) voči ním založený na ich protiprávnom konaní/postupe, ktoré mali spočívať v postavení spevnenej plochy žalovanými bez stavebného povolenia alebo bez ohlásenia tejto stavby príslušnému stavebnému úradu, v ktorom dôsledku podľa žalobcov táto spevnená plocha nie je správne vypsávaná a preto pri nahromadení sa dažďovej vody na jej povrchu, táto steká smerom k rodinnému domu žalobcov, ktorý je tak podmáčaný a vzniká na ňom škoda. V uvedenej spojitosti okresný súd uvádza, že uvedené odôvodnenie nároku na náhradu škody žalobcami zakladá predpoklady pre vyvodenie všeobecnej zodpovednosti za škodu žalovanými podľa cit. § 420 ods. 1 OZ, podľa ktorého za škodu všeobecne zodpovedá každý kto ju spôsobil porušením právnej povinnosti, a to či už povinnosti plynúcej zo zmluvných alebo iných záväzkových vzťahov (tzv. zmluvná alebo záväzková zodpovednosť) alebo povinnosti zákonnej (tzv. mimozáväzková zodpovednosť), tak ako je tomu v danom prípade. V danom prípade žalovaní v súvislosti s výstavbou spevnenej plochy, tým že túto postavili bez stavebného povolenia alebo bez ohlásenia tejto stavby stavebnému úradu, podľa okresného súdu, opomenuli dodržať nie len všeobecné preventívne zákonné pravidlo, resp. porušili právnu povinnosť, správať sa tak, aby sa zabránilo predchádzaniu škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí podľa cit. § 415 OZ, ale okrem toho tiež porušili právnu povinnosť aj podľa ustanovení osobitného predpisu a to stavebného zákona, ktorý ukladá stavebníkovi realizovať stavbu iba po získaní stavebného povolenia alebo po ohlásení stavby príslušnému stavebnému úradu.

1.8. Vo všeobecnosti platí zásada, že porušenie preventívnej povinnosti uvedenej v cit. § 415 OZ alebo jej porušenie podľa iného osobitného zákona, v danom prípade podľa stavebného zákona, je dôvodom vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu či už na zdraví, majetku, na prírode alebo na životnom prostredí podľa citovaného § 420 ods. 1 OZ, pričom zákonným predpokladom (prezumpciou) vzniku takéhoto všeobecného zodpovednostného právneho vzťahu podľa cit. § 420 ods. 1 OZ je zavinenie škodcu, resp. niektorá z foriem zavinenia (úmyselné alebo nedbanlivostné) za porušenie právnej povinnosti, pričom pri tejto všeobecnej zodpovednosti za škodu je irelevantné, akú formu toto zavinenie má, t. j. postačuje aj zavinenie nedbanlivostné. Keďže Občiansky zákonník nedefinuje jednotlivé formy zavinenia, tak aj v občianskoprávnej praxi sa vychádza z vymedzenia týchto foriem zavinenia z § 15 a § 16 Trestného zákona, ktorý rozlišuje úmyselné (priame a nepriame) zavinenie a nedbanlivostné (vedomé a nevedomé) zavinenie. Ustanovenie § 420 OZ teda automaticky predikuje (predpokladá) danosť tohto zavinenia škodcu (v danom prípade žalovaných), keďže § 420 ods. 1 OZ neproklamuje, že za škodu

zodpovedá každý, kto „zavinil“ porušenie právnej povinnosti, práve naopak, toto ustanovenie automaticky (t. j. bez nutnosti preukazovania zavinenia) berie na zodpovednosť každého, kto porušil právnu povinnosť. Inými slovami, danosť tohto zavinenia pri všeobecnej zodpovednosti za škodu, sa u škodcu predpokladá (prezumpcia zavinenia) a poškodený (v danom prípade žalobcovia) danosť zavinenia, nemusia dokazovať. V cit. § 420 ods. 3 OZ sa teda prezumuje (predpokladá) zavinenie škodcu, t. j. zo zákona sa predpokladá, že škodca škodu zavinil, ktorý zákonný predpoklad je tak výhodou pre poškodeného, keďže, ako už bolo uvedené, ho nemusí dokazovať, avšak podľa ods. 3 tohto ustanovenia sa všeobecnej zodpovednosti za škodu zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil, t. j. prezumpcia zavinenia je teda vyvrátiteľnou domnienkou, t. j. vyvrátiteľným predpokladom, ktorý môže vykonaným dokazovaným vyvrátiť škodca, čo znamená, že dôkazné bremeno preukázania nezavinenia protiprávneho konania postihuje škodcu (v danom prípade žalovaných). V tomto prípade však žalovaní podľa okresného súdu v tomto smere dôkazné bremeno neunesli, pretože nepreukázali, žeby nezavinene a to ani len z nedbanlivosti neporušili zákonnú povinnosť mať na stavbu stavebné povolenie alebo jej ohlásenie, teda podľa okresného súdu v tomto smere žalovaní konali minimálne v rovine nevedomej nedbanlivosti, t. j. síce nevedeli, že by mali mať stavebné povolenie alebo ohlásenie stavby spevnenej plochy, ale toto vedieť mohli a mali (nevedomá nedbanlivosť ako forma zavinenia). Existencia protiprávneho konania škodcu a jeho zavinenie za toto protiprávne konanie však na vyvodenie všeobecnej zodpovednosti za poškodenému spôsobenú škodu, nie sú jedinými zákonnými kritériami na priznanie jej náhrady, ale ďalšími takými kritériami, ktoré musia byť všetky naplnené kumulatívne (t. j. všetky musia byť splnené súčasne), sú aj preukázanie vzniku škody a napokon existencia príčinnej súvislosti medzi vzniknutou škodou na jednej strane a protiprávnym konaním škodcu na strane druhej. Pokiaľ teda ide o tretí predpoklad na priznanie poškodenému nároku na náhradu škody, ktorým je jej preukázanie, tento predpoklad žalobcovia splnili predložením odborného vyjadrenia Ing. J. S., znalca v odbore stavebníctvo č. 96/2020 z 19. 10. 2020, ktorým odborným vyjadrením bola táto škoda vyčíslená a v tomto smere jej rozsahu, t. j. v akom rozsahu bude potrebné vynaložiť finančné prostriedky na vykonanie opráv domu žalobcov, vec spornou ani nebola, ale spornou bola otázka príčiny jej vzniku, resp. pôvodu. Podľa okresného súdu však žalobcovia, ako poškodení, nepreukázali žeby im táto vyššie vyčíslená škoda bola spôsobená v príčinnej súvislosti práve a výlučne so spevnenou plochou žalovaných, resp. zatekaním na nej sa zhromažďujúcej dažďovej vody k rodinnému domu žalobcov. V tomto ohľade žalobcovia nepredložili žiadny relevantný dôkaz, z ktorého by táto príčinná súvislosť bola odvoditeľnou a zrejmou. Dôkazom o existencii príčinnej súvislosti medzi, bez stavebného povolenia alebo ohlásenia postavenej spevnenej plochy žalovaných na jednej strane a poškodeniami rodinného domu žalobcov na strane druhej, nie je ani vyjadrenie autorizovaného stavebného inžiniera Ing. N. X. zo 14. 08. 2020, ktorý iba na základe jednoduchej obhliadky, bez akýchkoľvek meraní či sond konštatoval existenciu síce zjavných trhlín a prasklín v murive, ktoré sú podľa neho dôsledkom cit. „trvalého“ zmáčania s tým, že podľa neho tieto závady súvisia s realizáciou spevnených plôch na susednom pozemku žalovaných, čo konštatoval, ako už bolo uvedené, bez akýchkoľvek meračských znaleckých metód; bez toho aby si obzrel aj spevnenú plochu žalovaných, ako aj bez toho, aby vyhodnotil aj stavbu samotných žalobcov, resp. jej odvodnenie, ktorý záver, neosvedčený znaleckou doložkou o zodpovednosti za vedome nepravdivé vyjadrenie, možno mať iba za predpoklad a nie za znalecký fakt. Uvedené Ing. X., potvrdil aj na pojednávaní a to, že svoj záver vyslovil iba na základe svojich skúseností, bez toho aby zohľadňoval iné fakty či merania, pričom okresný súd síce nespochybňuje odbornosť a skúsenosti svedka Ing. X., ale vzhľadom na závažnosť iba tak bez ničoho explicitného, ním konštatovaného záveru s možným vážnym dopadom na majetkovú sféru, či už jednej alebo druhej strany sporu, okresný súd nepovažoval za dostatočne presvedčivý a postačujúci. Okrem toho svedok Ing. X. mohol byť do určitej miery pri formulovaní tohto svojho záveru nepriamo ovplyvnený aj žalobcami, keďže ako sám na pojednávaní uviedol, už keď ho žalobcovia oslovili, títo mu vopred oznámili svoju domnienku, že príčinou zatekania vody do ich domu je spevnená plocha žalovaných, ktorá bola postavená bez stavebného povolenia alebo bez jej ohlásenia, ktorá skutočnosť (rozumej o absencii stavebného povolenia) taktiež nemohla byť svedkovi známa z iného zdroja, ako od žalobcov. Pričom v tomto smere je nutné podotknúť, že skutočnosť, že stavba bola postavená bez stavebného povolenia ešte nemusí automaticky znamenať, že je postavená nesprávne, pretože práve takýto záver sa natíska s tvrdením žalobcov a svedka Ing. X., a to v tom smere, že keďže bola spevnená plocha postavená bez stavebného povolenia zákonite musí byť postavená aj nesprávne. Avšak ak by tomu tak bolo, stavebný

úrad by stavbu dodatočne nepovolil, ktorému dodatočnému povoleniu napokon predchádzalo ešte aj odborné posúdenie Ing. Y. a ak sa žalobcovia domnievajú, že stavba spevnenej plochy nemala byť dodatočne povolená pre im známe príčiny, tieto mohli a mali oznámiť pri miestnom zisťovaní stavebného úradu, na ktorom sa však, ako už bolo uvedené, napriek vedomosti o jeho konaní žalobcovia nezúčastnili. Napokon Ing. X. na pojednávaní síce uviedol, že pri ním vykonanej obhliadke domu žalobcov, pri meraní vykazoval múr domu žalobcov 100 % vlhkosť, ktorá skutočnosť nebola a nie je spornou, t. j. ani okresný súd nespochybnil, že žalobcovia majú evidentne problém s vlhkosťou vo svojom dome, ale táto skutočnosť nedáva odpoveď na otázku prečo tomu tak je, t. j. čo je jej príčinou a na túto otázku nevedel na pojednávaní odpovedať ani Ing. X., ktorý napokon pripustil existenciu aj iných možností tohto zamokrenia domu žalobcov, ako je plocha žalovaných, pričom v tej spojitosti Ing. X. taktiež síce na pojednávaní uviedol, že mu žalobcami bola predložená technická dokumentácia týkajúca sa ich rodinného domu s tým, že tento mal hydroizoláciu, ktoré tvrdenie, podľa okresného súdu vypovedá iba ak o tom, že dom žalobcov mal mať podľa jeho projektovej dokumentácie aj hydroizoláciu, avšak nevypovedá o tom, že túto aj reálne má, keďže napokon aj Ing. X. uviedol, že túto skutočnosť v reály neskúmal a teda sa o nej nepresvedčil. Napokon syn žalobcov J. R. na pojednávaní uviedol, že dom žalobcov nie je odizolovaný a túto skutočnosť nepopreli ani nespochybnili ani žalobcovia, aj keď táto skutočnosť bola uvádzaná žalovanými vo všetkých ich vyjadreniach k žalobe, ktoré vyjadrenia boli žalobcom známe, no žalobcami ostala táto argumentácia žalovaných bez povšimnutia. Na tomto mieste sa okresnému súdu žiadalo podotknúť, že hydroizolácia slúži na to, alebo bola „vymyslená“ na to, aby chránila ňou zabezpečené stavby pred atakom zatekajúcej vody, takže je na mieste položiť si otázku, či práve jej absencia nie je prvotnou príčinou problému žalobcov, pretože práve táto hydroizolácia, by bez ohľadu na to, z ktorého smeru by bol atak vody na dom žalobcov nasmerovaný, a to či už zo spevnenej plochy žalovaných alebo z nedostatočne vykonaného odvodnenia zvodov na dome samotných žalobcov (k tomu viď ďalej), by tomuto ataku zabránila. Inými slovami povedané, ak by dom žalobcov disponoval hydroizoláciou, tak aj keby teoreticky, pretože táto skutočnosť preukázaná v konaní nebola, bol dom žalobcov vystavený vplyvu dažďovej vody zo spevnenej plochy žalovaných alebo z vlastnej strešnej odkvapovej rúry žalobcov (k tomu viď ďalej), tak toto by bolo nepodstatným, pretože túto dažďovú vodu by táto hydroizolácia určite zastavila, napokon k tomu je určená.

1.9. Požiadavka zistenia príčinnej súvislosti vzniku uvedených poškodení domu žalobcov je o to naliehavejšia, že ako už bolo uvedené, aj samotní žalobcovia si sami zrejme podmokujú svoj dom alebo k tomu tiež prispievajú, a to práve aj na mieste sadajúceho základu rohu ich domu, ku ktorému je bezprostredne zvedený vývod odkvapovej rúry z ich vlastnej strechy a navyiac aj iné na fotografiách zachytené odkvapové rúry zo strechy domu žalobcov ústia priamo pri základoch domu, alebo vo vzduchu nad základom domu a nie sú odvedené mimo základov domu žalobcov. Dôkazom o uvedenej príčinnej súvislosti nie je ani žalobcami predložený videozáznam, pretože jednako žalobcovia svojím vyjadrením cit. „Skutočnosť, že fotografie a videozáznam bol zhotovený v čase, kedy bola v oblasti väčšie množstvo zrážok neznamena, že v prípade menšieho množstva zrážok sa dažďová voda správa iným spôsobom a odteka inam.“, žalobcovia v podstate priznali, že uvedený videozáznam zachytával mimoriadnu poveternostnú situáciu, počas ktorej by zrejme k zhromaždeniu vody na mieste, kde sa nachádza spevnená plocha žalovaných bolo došlo tak či tak, t. j. bez ohľadu na to, či by tam už tá plocha bola alebo nebola (počas silných lejakov, voda nestíha vsiakat' ani do zeme a vytvárajú sa aj stojaté mláky, napr. na poliach a to tam ani nemusí byť žiadna spevnená plocha, pozn.) a jednako z tohto videozáznamu je badateľným, že voda po spevnenej ploche stekala dolu z dvora žalovaných k miestnej komunikácii a väčšie množstvo vody na nej bolo zrejme iba v dôsledku mimoriadne intenzívneho dažďa, kedy voda nestíhala odtekať (napr. niekedy pretekajúce kanály) ani vsiakat' a nie z dôvodu jej nevyspádovania, ktorého existenciu (rozumej spádu), ako už bolo uvedené, konštatoval jednako projektant spevnenej plochy Ing. Y., ktorý projekt urobil až po postavení spevnenej plochy, takže spád skontroloval a jednako to konštatovali aj obidva stupne stavebných úradov, pričom druhostupňový stavebný úrad tiež uviedol cit. „K námietke týkajúcej sa riešenia odvodnenia spevnených plôch odvolací orgán uvádza, že projektová dokumentácia, ktorá rieši aj odvodnenie spevnených plôch je vypracovaná oprávnenou osobou - autorizovaným stavebným inžinierom Ing. T.N. Y.. Projektant podľa § 46 stavebného zákona vykonáva projektovú činnosť a zodpovedá za správnosť a úplnosť vypracovania projektovej dokumentácie podľa § 45 ods. 2. Projektant vypracovaného projektu stavby zodpovedá aj za jeho realizovateľnosť a je verejnoprávny prvkom, ktorý zodpovedá za plnenie požiadaviek verejných

záujmov voči stavebnému úradu, obci, dotknutým orgánom štátnej správy a požiadaviek na odborný výkon činnosti voči verejnoprávnym profesiovým komorám a zmluvným partnerom stavebníka. Nie je v pôsobnosti stavebného úradu, ani odvolacieho orgánu zasahovať architektovi a projektantom do ich projekčnej činnosti z hľadiska architektonicko-konštrukčného a technického riešenia predmetnej stavby.“ Napokon okresný súd podotkol, že k žalovanými namietanému zlému technickému stavu rodinného domu žalobcov, ktorí mali mať problém so sadaním základu už od roku 1995, kedy došlo aj k spadnutiu cit. „... hydroizolačnej vane...“, čo mala byť príčina terajších problémov žalobcov a nie spevnená plocha žalovaných, sa žalobcovia najprv vo svojich písomných vyjadreniach vôbec nevyjadril v tom smere, či sa uvedené zakladá alebo nezakladá na pravde a uvedené prisvedčili až na pojednávaní. Okresný súd taktiež podotýka, že žalobcovia nepopreli ani na pojednávaní uvedené tvrdenie Ing. Y., ktorý záver napokon vyplýva aj zo žalobcom známeho jeho odborného posudku, ako aj z rozhodnutia stavebného úradu, že spevnená plocha žalovaných bola realizovaná z časti na už v minulosti sa existujúcej inej pôvodnej spevnenej plochy žalovaných, kedy žalobcovia ako tvrdia, paradoxne problém so zamokrením domu nemali. Napokon žalobcovia v podanej žalobe neodôvodnili ani nimi požadované úroky z omeškania a ani dôvodnosť dátumu 11. 01. 2021, od ktorého ich požadovali priznať. Vzhľadom na uvedené, okresný súd uzavrel, že z dôvodu nepreukázania žalobcami kumulatívneho naplnenia všetkých predpokladov na priznanie im nároku na náhradu škody s príslušenstvom, okresný súd ich žalobu aj v tejto jej časti zamietol.

1.10. Poukazujúc na ustanovenie § 153 ods. 1 a 2, § 151 ods. 1 a 2, § 178 ods. 1, § 92 ods. 2, § 197 ods. 1 a 2 CSP, uviedol, že v súvislosti s procesnými návrhmi strán na dokazovanie, okresný súd nevykonával dokazovanie žalobcami až na pojednávaní navrhovaným znalcom, ktorý by mal zisťovať, čo by mohlo byť príčinou zamokrenia ich domu a to z viacerých dôvodov. Jednako v danom prípade sa jedná o dôkaz, ktorý žalobcovia nenavrhli včas, pretože tento dôkaz mal byť súčasťou, resp. prílohou už žaloby, ktorou sa žalobcovia domáhali priznania im nároku na náhradu škody, keďže žalobcovia v danom prípade boli kvalifikovane právne zastúpení a teda vedieť mohli a mali (súd nemá voči strane poučovaciu povinnosť o jej procesných právach a povinnostiach, ak je strana sporu zastúpená advokátom, pozn.), že preukázanie príčinnej súvislosti medzi konaním škodcu a škodou, je jedným z elementárnych (základných) zákonných predpokladov na to, aby sa mohli domáhať jej náhrady. Inými slovami povedané, žalobcovia vstúpili do sporu a do neho vtiahli žalovaných bez toho, aby mali dôkaz, že konanie žalovaných má bezprostrednú príčinnú súvislosť s im vzniknutou škodou, ktorej náhrady sa domáhali. Zaiste strany sporu majú právo navrhovať dôkazy aj v priebehu sporu, avšak jedná sa spravidla o dôkazy, ktoré strany nemohli navrhnúť včasnšie, pretože o nich jednoducho buď nevedeli alebo ich potreba vyvstala až v súvislosti s vývojom dokaznej situácie v spore, v danom prípade sa však o takýto dôkaz nejedná. Ako už bolo uvedené, žalobcovia zastúpení advokátom mali a mohli vedieť, že preukázanie uvedenej príčinnej súvislosti je zákonnou nevyhnutnosťou na uplatnenie si nároku na náhradu škody, takže tento dôkaz mohli a mali navrhnúť už skôr, čo však žalobcovia neučinili, hoci na nedostatok preukázania príčinnej súvislosti ich opakovane vo svojich písomných vyjadreniach „upozorňovali“ aj žalovaní, no bez reakcie žalobcov, ktorí stále mali za to, že túto príčinnú súvislosť už preukázali predloženým znaleckým posudkom Ing. S., z ktorého písomného zadania však už za predpokladu všeobecného porozumenia čítaného textu je zrejým, že tento bol zameraný iba na vyčíslenie sumy nevyhnutnej na opravy poškodení domu žalobcov, nie však na zistenie príčiny týchto poškodení. Teda potreba vykonania tohto dôkazu nevyvstala, ako reakcia na v konaní vykonané dôkazy, pretože ona tu bola už na začiatku sporu ako nevyhnutný predpoklad vôbec jeho iniciovania. Okrem toho okresný súd pri vyhodnocovaní potreby vykonania tohto ktorého, stranami navrhovaného dôkazu, prihliada nie len na včasnosť jeho predloženia alebo navrhnutia v zmysle cit. § 153 ods. 1 a 2 CSP, ale aj na jeho hospodárnosť a prínos pre konanie vo veci, pričom navrhnutie uvedeného dôkazu žalobcami za situácie, kedy na strane žalovaných už bolo v zmysle pokynu stavebného úradu vykonané, a to ešte pre podaním žaloby, odvodnenie spevnenej plochy drenážnou rúrou, úspešnému dokončeniu ktorej už absentuje iba súhlasný postoj samotných žalobcov, je podľa okresného súdu zistenie príčinnej súvislosti medzi prípadným zatekaním vody zo spevnenej plochy žalovaných a poškodeniami domu žalobcov už neefektívnym a to nie len z hľadiska jeho účelu a času, ale pre žalobcov aj z ekonomického hľadiska, keďže finančné prostriedky, ktoré by museli vynaložiť na toto znalecké dokazovanie (znalec by mohol vychádzať z už existujúceho stavu) a na v jeho dôsledku predlžovanie konania, by mohli investovať na včasnšie odstránenie závad svojho domu a tak zabrániť jeho ďalšiemu devastovaniu.

1.11. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že procesne úspešným žalovaným priznal spoločne a nerozdielne voči v konaní spoločne a nerozdielne zaviazaným neúspešným žalobcom 100 % nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd až po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom zo 14. septembra 2023 sp. zn. 12Co/37/2023 rozhodol tak, že odmietol odvolanie. (I. výrok). Priznal žalovaným 1/ a 2/ voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnom skončení veci samostatným uznesením. (II. výrok).

2.1. V odôvodnení uviedol, že v zmysle judikatúry najvyšších súdnych autorít vzťahujúcej sa na prejednávajúcu vec, treba rozlišovať medzi dopĺňaním odvolacích dôvodov v zmysle § 365 ods. 3 CSP a dopĺňaním odvolania o chýbajúce náležitosti v zmysle § 373 ods. 1 CSP. Kým zmena alebo dopĺňanie odvolacích dôvodov prichádza do úvahy len u odvolania spĺňajúceho túto náležitosť (teda pokiaľ ide o túto náležitosť u tzv. „bezvadného odvolania“, ktoré obsahuje odvolacie dôvody), pretože nemožno meniť, resp. dopĺňať (rozširovať) niečo, čo vôbec nie je (porovnaj nález ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 217/98,), a to len do uplynutia odvolacej lehoty, doplnenie odvolania o chýbajúce odvolacie dôvody je odstraňovaním vady odvolania. Pre odstraňovanie takejto vady platí, že súd naň nevyzýva (§ 373 ods. 1 veta druhá CSP). Pre odvolateľa to znamená procesné riziko, že súd prvej inštancie bez toho, aby ho vyzýval na odstránenie uvedenej vady, môže po uplynutí lehoty na podanie odvolania bezodkladne predložiť vec odvolaciemu súdu a ten môže bezodkladne rozhodnúť o odmietnutí odvolania podľa § 386 písm. d) CSP. Nevyzývanie na odstránenie označenej vady však neznamená, že odvolateľ ju nemôže odstrániť sám z vlastnej iniciatívy, a to prípadne aj po uplynutí lehoty na podanie odvolania do rozhodnutia o odvolaní. Zo žiadneho ustanovenia CSP nevyplýva zákaz, resp. nemožnosť strany takto postupovať. Nepripustnosť odstránenia vady odvolania z vlastnej iniciatívy nemožno vyvodiť ani z § 365 ods. 3 CSP, pretože, ako už bolo uvedené, toto ustanovenie na procesnú situáciu vadného odvolania nedopadá. Nemožno ho vyvodiť ani z ustanovenia § 380 ods. 1 CSP o viazanosti odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi, lebo táto viazanosť prichádza do úvahy, len keď odvolanie obsahuje odvolacie dôvody, prípadne, ak je vada, spočívajúca v ich absencii, odstránená (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26. 06. 2019 SR, sp. zn. 6Cdo/119/2018). Iba uvedenie všeobecných odvolacích dôvodov v odvolaní nie je postačujúce na to, aby odvolací súd mohol o odvolaní rozhodnúť, resp. uvedením len všeobecných odvolacích dôvodov v odvolaní bez bližšej špecifikácie konkrétnych okolností prípadu nie je splnená zákonom stanovená náležitosť odvolania spočívajúca v povinnosti uviesť v odvolaní „odvolacie dôvody“. Relevantná právna úprava neumožňuje súdu vyzvať stranu sporu na doplnenie chýbajúcej náležitosti odvolania spočívajúcej v absencii konkretizácie odvolacieho dôvodu a zároveň neumožňuje strane sporu meniť a dopĺňať odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie po uplynutí lehoty na podanie odvolania (uznesenie Ústavného súdu SR z 05. 11. 2019, sp. zn. IV. ÚS 90/2019).

2.2. Potom vychádzajúc zo zistených skutočností obsiahnutých v spise, so zreteľom na všetky dostupné okolnosti prípadu a majúci pritom na pamäti zhora citovanú judikatúru najvyšších súdnych autorít, v danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že nemožno prijať iný záver ako ten, že žalobcami podané odvolanie nemožno meritórne prejednať pre absenciu náležitosti odvolania v zmysle ust. § 363 CSP, čo založilo potrebu jeho odmietnutia postupom podľa ust. § 386 písm. d) CSP, pretože žalobcovia v odvolaní len formálne uviedli odvolacie dôvody v súlade s ich znením uvedeným v ust. § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e) a f) CSP bez toho, aby ozrejmili, v čom napadnutý rozsudok, prípadne postup súdu prvej inštancie považujú za nesprávny, pričom ozrejenie nesprávnosti napadnutého rozsudku, resp. postupu súdu prvej inštancie nemožno vyvodiť ani z ich tvrdení uvedených pod písm. f) až j) podaného odvolania, kde tvrdenie žalobcov v odvolacej duplike o nedostatočnom a riadnom odôvodnení napadnutého rozsudku je potrebné považovať za snahu o rozpracovanie formálne citovaného odvolacieho dôvodu o porušení práva na spravodlivý proces, avšak opätovne bez bližšej identifikácie okolnosti zakladajúcej nimi namietanú prípadnú nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku. Odvolaciemu súdu tak potom neostávalo nič iné, ako odvolanie žalobcov postupom podľa ust. § 386 písm. d) CSP odmietnuť.

2.3. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP a čl. 4 ods. 1 CSP. Civilný sporový poriadok neobsahuje ustanovenia o trovách

konania v prípade rozhodnutia o odmietnutí odvolania, preto o trovách v tomto prípade odvolací súd rozhodol podľa § 256 ods. 1 CSP, ktoré upravuje problematiku čo do obsahu a účelu najbližšiu odmietnutiu odvolania z dôvodu, že konanie v tomto prípade končí bez toho, aby odvolací súd rozhodol vo veci samej, teda obdobne, ako v prípade zastavenia konania, a to v dôsledku procesného zavinenia tej strany sporu, ktorá podala odvolanie nemajúce zákonom predpísané náležitosti. V prejednávanej veci žalobcovia svojim správaním zaviniли odmietnutie odvolania, keď toto podali bez toho, aby mali náležitosti v zmysle § 363 CSP, a tak im vznikla povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania žalovaným. O výške priznanej náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Existenciu tzv. vady zmätočnosti [§ 420 písm. f) CSP] odôvodnil poukazom na ustanovenie § 126 ods. 1, § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a tým že v zmysle ustanovenia § 415 sa kladie dôraz na predchádzanie škodám. Ide o legislatívne vyjadrenie princípu generálnej prevencie, ktorý každému subjektu súkromného práva ukladá povinnosť počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na majetku fyzických a právnických osôb a ujme na zdraví fyzických osôb a aj vo vzťahu k prírode a životnému prostrediu. Princíp náhrady škody a princíp prevencie patria medzi hlavné zásady občianskeho práva. V ustanovení § 415 je vyjadrená povinnosť každého účastníka občianskoprávnych vzťahov predchádzať škodám. Ide nielen o povinnosť dodržiavať to, čo je stanovené zákonom alebo zmluvou, ale aj o povinnosť konať tak, aby nedochádzalo ku škodám (tzv. priorita prevencie). Z ustanovenia § 415 možno - so zreteľom na naliehavý spoločenský záujem predchádzať škodám - vyvodiť povinnosť počínať si podľa konkrétnych okolností tak, aby nebola spôsobená inému škoda. Z uvedeného vyplýva, že súdna prax využíva ustanovenie § 415 na objektivizovanie zodpovednosti za škodu podľa § 420 OZ v tých prípadoch, ak nemožno naisto zistiť, akú konkrétnu povinnosť vlastne škodca porušil. Názorne to vyplýva z nasledujúceho súdneho rozhodnutia: „Aplikácia ustanovenia § 415 prichádza do úvahy, ak neexistuje konkrétna právna úprava vzťahujúca sa na konanie, ktorého protiprávnosť sa posudzuje. Konanie v rozpore s týmto ustanovením je taktiež porušením právnej povinnosti v zmysle § 420 ods. 1 OZ.“ (UZ NS ČR zo dňa 16. 5, 2002, sp. zn. 25Cdo/1427/2001). Účel, ktorý dovolatelia podaným dovolaním sa snažia dosiahnuť, je zabránenie zväčšovania ujmy na ich vlastníckych právach a škody na nehnuteľnosti - rodinnom dome v ich vlastníctve, ktorá vzniká vodou stekajúcou zo spevnených plôch vo vlastníctve dovolateľov a trvalé vyriešenie problému s vodou stekajúcou zo spevnených plôch na ich parcely. Každý je pri výkone svojho práva povinný dbať na to, aby neznemožnil či nerušil výkon práv iných. Preto zákon ustanovuje, že výkon práv a povinností nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných osôb a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Zákon ustanovuje základné pravidlá a spôsob výkonu subjektívnych práv a povinností. Ide o pravidlá, ktoré vyplývajú zo zásady, že subjektívne práva a povinnosti nemožno vykonávať neobmedzene. Subjekty právnych vzťahov sú pri výkone svojich subjektívnych práv a povinností povinní rešpektovať výkon práv a povinností iných subjektov a dodržiavať potrebnú mieru tolerancie vo vhodnej miere a únosnosti. Nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy vidia dovolatelia v preukázaní poškodzovania ich rodinného domu, ktoré doposiaľ narušilo statiku rodinného domu, pričom v prípade, ak bude podmáčanie rodinného domu dovolateľov pretrvávať, uvedené je spôsobilé nenávratne poškodiť rodinný dom dovolateľov.

3.1. Vzhľadom na uvedené navrhol dovolaciemu súdu, aby rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolaciemu súdu, aby dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietol, avšak ak bude mať za to, že dovolanie obsahuje vymedzené dovolacie dôvody tak ako je to vyžadované v zmysle ustanovení § 428 a § 431 ods. 2 CSP, aby dovolanie ako nedôvodné zamietol a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP, časť vety pred bodkočiarkou) dospel k záveru o potrebe dovolanie

odmietnuť.

6. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. V zmysle § 428 CSP je dovolateľ povinný o. i. uviesť, z akých dôvodov dovolaním napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne a tento dovolací dôvod (resp. dôvody) vymedziť spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Uvedené je podstatné a smerodajné aj pre samotný dovolací súd, pretože ten je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), vrátane ich obsahového i rozsahového vymedzenia a z iných než dovolateľom uplatnených dôvodov napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. Ak teda dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, tento nedostatok má za následok odmietnutie dovolania.

9. V posudzovanom prípade dovolateľ v dovolaní úplne jednoznačne uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, ale v súlade s § 431 ods. 2 CSP nešpecifikoval, v čom konkrétne spočíva vada zmätočnosti konania predpokladaná v § 420 písm. f) CSP. Dovolateľ vo svojom dovolaní uviedol len skutkové okolnosti danej prejednávanej veci, avšak v tejto súvislosti neuviedol v dovolaní žiadne relevantné, resp. vecné argumenty, ale prezentuje nesúhlas a nespokojnosť s rozhodnutiami súdov. V dovolaní v zásade iba poukázal na ustanovenia § 126 ods. 1, § 127 ods. 1, § 415 a § 420 Občianskeho zákonníka podporiac svoju argumentáciu poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 16. 5. 2002, sp. zn. 25Cdo/1427/2001, opisujúc a polemizujúc so skutkovým stavom veci a poukazuje na vybrané časti odôvodnení rozhodnutí súdov nižších inštancií, ktoré sú podľa jeho názoru v rozpore so skutočnosťou. Ani z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) nie je možné vyvodiť, v čom dovolateľ vidí porušenie svojho práva na spravodlivý proces. Dovolateľ tak nevymedzil uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, keďže jasne nedefinoval nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým mu mal odvolací súd v tomto spore znemožniť, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolací súd pre úplnosť poznamenáva, že pokiaľ dovolateľ v dovolaní poukazom na vyššie citované ustanovenia Občianskeho zákonníka namietal nesprávne právne posúdenie veci, tak to nezakladá procesnú vadu zmätočnosti (R 24/2017), ktorú dovolateľ uplatnil.

11. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie podľa § 447 písm. f) CSP odmietol bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

12. V dovolacom konaní úspešným žalovaným (§ 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP) dovolací súd voči neúspešnému žalobcovi priznal náhradu trov dovolacieho konania, žalovanému v plnom rozsahu.

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.